

20 Φεβρουαρίου 2014

Εύη Παπαβέργου: «Το μουσείο είναι σαν ένα έργο τέχνης»

/ [Πεμπτουσία](#)

Η Εύη Παπαβέργου είναι υπεύθυνη εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης από το 2007 μέχρι και σήμερα. Έχει σπουδάσει στο τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης στα Γιάννενα και συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στο Έσσεξ της Αγγλίας, με τίτλο Gallery Studies & Critical Curating for the 21st Century. Στα πλαίσια συνέντευξης μαζί της μιλήσαμε για τον ρόλο των μουσείων σήμερα και ειδικότερα για τις δράσεις και τα εκπαιδευτικά προγράμματα στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

Πεμπτουσία: Θα θέλαμε να μας μιλήσετε για τον ρόλο του Μουσείου στη σημερινή πραγματικότητα και το θέμα της διάχυσης και επαφής που έχει με το ευρύ κοινό.

Εύη Παπαβέργου: Η πλειοψηφία των μουσείων σήμερα επιδιώκει με διάφορες

δράσεις να αποτελέσει χώρο προσιτό και ευχάριστο, δίνοντας βαρύτητα στην εξωστρέφεια και όχι τόσο στον ελιτίστικο, ακαδημαϊκό χαρακτήρα του παρελθόντος. Ο ρόλος του μουσείου σήμερα οφείλει να είναι εκπαιδευτικός, επικοινωνιακός και ψυχαγωγικός.

Ένα μουσείο που προσκαλεί επισκέπτες και πετυχαίνει να τους «κρατήσει», μπορεί να αποτελέσει πεδίο κοινωνικοποίησης, αλληλεπίδρασης, εκπαιδευτικό εργαλείο, χώρο έκφρασης και δημιουργικότητας, αλλά κυρίως αφορμή για κριτική σκέψη και διαμόρφωση αισθητικών κριτηρίων για όλους.

Π.: Τα εκπαιδευτικά προγράμματα, για ένα μουσείο είναι ένα μέσο με το οποίο απευθύνονται αποκλειστικά σε παιδιά;

Εύη Παπαβέργου: Η εκπαιδευτική δραστηριότητα του ΚΜΣΤ δεν περιορίζεται μόνο στα προγράμματα για παιδιά. Στο παρελθόν έχουν γίνει εργαστήρια για οικογένειες, εικαστικά εργαστήρια για ενήλικες, ξεναγήσεις, επιμορφωτικά σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με την διεύθυνση πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπόσια, ημερίδες, διαλέξεις. Επίσης από πέρυσι πραγματοποιήθηκαν δύο κύκλοι 8 μαθημάτων για τη Ρωσική Πρωτοπορία για ενήλικες. Αυτή την περίοδο έχουν αρχίσει εγγραφές για τα [«14 μαθήματα για το 14»](#) με θέμα: Η τέχνη από το μοντερνισμό στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, σύγχρονες τάσεις και τα ζητήματα και για τους δύο κύκλους μαθημάτων με θέμα [«Εισαγωγή στη Μουσειολογία και στην Προληπτική Συντήρηση»](#).

Π.: Πιστεύετε ότι σήμερα είμαστε σε θέση να δούμε τα μουσεία με «άλλο μάτι». Η παιδεία μας δημιουργεί προϋποθέσεις ώστε να έχουμε επαφή με το μουσείο;

Εύη Παπαβέργου: Το μουσείο φέρει μεγάλη ευθύνη για το πώς θα διαχειριστεί τις συλλογές του, την εκπαιδευτική του δραστηριότητα και τις επικοινωνιακές του στρατηγικές. Με σωστά μελετημένες κινήσεις προσέλκυσης ποικίλων ομάδων και παροχή ευχάριστης εμπειρίας κατά τη διάρκεια της επίσκεψης πραγματοποιείται το πρώτο βήμα παράκαμψης ενδεχόμενων στατικών αντιλήψεων. Το ζητούμενο όμως είναι νιώσει ο κάθε επισκέπτης ότι στο χώρο του μουσείου μπορεί να επιστρέψει ανά πάσα στιγμή γιατί κάθε επίσκεψη προσφέρει και μια καινούρια εμπειρία ή μια ευκαιρία ανακάλυψης μιας νέας οπτικής για τα πράγματα, ακόμα και αν τα εκθέματα προέρχονται από την αρχαιότητα. Είναι σημαντικό μέσα από τη μουσειογραφική μελέτη, τις λεζάντες, τα εκθέματα, ή τα οργανωμένα προγράμματα να αντλήσει ο επισκέπτης έμπνευση και να μπορέσει να συνδέσει ο καθένας μέσα από τις δικές του εμπειρίες, τους πολιτιστικούς θησαυρούς του παρελθόντος με τη σημερινή εποχή.

Βέβαια ευθύνη φέρουν και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των σχολικών βαθμίδων. Οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που αρχικά πρέπει να πιστέψουν στο μουσείο και στη συνέχεια θα φέρουν τους μαθητές τους. Ακόμα και σε αυτή τη σχέση «μουσείο-σχολείο», το μουσείο από την πλευρά του πρέπει να προσεγγίσει τον εκπαιδευτικό, να κατανοήσει τις ανάγκες της ομάδας που συνοδεύει, να

συνεργαστεί μαζί του ώστε να χτιστεί μια σχέση αλληλεπίδρασης και εμπιστοσύνης. Οι μαθητές που θα βιώσουν την εμπειρία της εξοικείωσης με το μουσείο θα χτίσουν άμυνες απέναντι σε οποιοδήποτε ιδεολογικό φορτίο, εμπόδιο στο άνοιγμα των αντιλήψεων και των διαφορετικών ιδεών. Δεν είναι εύκολο, ούτε γίνεται γρήγορα, ο παράγοντας έλλειψης ερεθισμάτων από το σπίτι συναντάται επίσης συχνά, ωστόσο με την εδραίωση της συνεργασίας μουσείου-σχολείου και με την ενδυνάμωση του φιλόξενου χαρακτήρα του μουσείου μπορεί να επιτευχθεί.

Π.: Τελικά τι είναι Μουσείο; Πρόκειται για μια μεταβαλλόμενη ή εξελισσόμενη έννοια; Θα θέλαμε τη δική σας άποψη στο θέμα.

Εύη Παπαβέργου: Το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) ορίζει μεταξύ άλλων το μουσείο ως ένα ίδρυμα στην υπηρεσία της κοινωνίας, ανοιχτό στο κοινό, που συλλέγει, συντηρεί, ερμηνεύει και εκθέτει, προς όφελος του κοινού μέσα από διαδικασίες μελέτης, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας.

Το μουσείο για μένα είναι σαν ένα έργο τέχνης. Μεταλλάσσεται σύμφωνα με τις επιβολές και επιρροές της εποχής του. Οι κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις κάθε τύπου ή χρονικής στιγμής γεννούν νέα γνωρίσματα στις αισθητικές αξίες που διέπουν την τέχνη. Ένα μουσείο, όπως αντίστοιχα ένα έργο τέχνης που δεν αφουγκράζεται αυτές τις εξελίξεις θεωρείται αναχρονιστικό και άτοπο.

Ένα έργο τέχνης που δεν πετυχαίνει να επικοινωνήσει με το κοινό του γιατί παραείναι εννοιολογικό και αφηρημένο ή στερείται οποιασδήποτε αισθητικής απόλαυσης θα απορριφθεί από το κοινό, αντίστοιχα ένα μουσείο που κάνει εκθέσεις χωρίς επαρκές ενημερωτικό ή ερμηνευτικό υλικό δεν θα έχει επισκεψιμότητα.

Σε περιόδους όπως η σημερινή τα μουσεία, ελλείψει πόρων, στρέφονται όλο και περισσότερο στις δικές τους δυνάμεις και συλλογές, προτείνουν πιο προσιτές συνεργασίες, υποστηρίζουν όλο και περισσότερο τις εκπαιδευτικές δράσεις για όλους και εξαρτώνται άμεσα από τη γνώμη των επισκεπτών διότι τίθεται πλέον θέμα επιβίωσης.

Π.: Μπορείτε να μας δώσετε μια γενική εικόνα για το τι συμβαίνει σήμερα στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης; π.χ. ακούσαμε ότι ο μήνας που πέρασε ήταν αφιερωμένος στη δράση «Η οικογένεια στο Μουσείο». Μπορείτε να μας δώσετε το σκεπτικό αυτής της δράσης.

Εύη Παπαβέργου: Αυτή τη στιγμή τρέχει στο ΚΜΣΤ η έκθεση «Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΩΣΤΑΚΗ ΚΑΙ Η ΡΩΣΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ. 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΕΚΤΗ» στην οποία συνεχίζουμε να πραγματοποιούμε εκπαιδευτικά

προγράμματα για σχολεία και προγραμματισμένες ξεναγήσεις σε διάφορες ομάδες, επίσης διατίθεται δωρεάν το Τετράδιο αυτόνομης εκπαιδευτικής δράσης για γονείς και παιδιά, ένας έντυπος οδηγός για οικογένειες που επιθυμούν να επισκεφθούν και να απασχοληθούν δημιουργικά στην έκθεση.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΚΜΣΤ είχαν την ευκαιρία να συνεργαστούν με την Ιωάννα Σεραφειμίδου από τις [Πυγολαμπίδες στο κλουβί](#) και τη Δέσποινα Τσιπτσέ, μουσειολόγο, του [Fons Peritiae](#) ώστε να υλοποιήσουμε από κοινού ένα εργαστήρι για οικογένειες στο Μουσείο. Στην ουσία η Ιωάννα και η Δέσποινα εμπνεύστηκαν την ιδέα του καλέσματος γονέων παιδιών σε ένα διαφορετικό μουσείο κάθε μήνα. Το μουσείο εκκίνησης και υλοποίησης της ιδέας ήταν το ΚΜΣΤ. Το σκεπτικό αυτής της δράσης σε γενικότερο πλαίσιο και όχι μόνο για το ΚΜΣΤ είναι να παρέχεται σε σταθερή βάση (κάθε μήνα) η ευκαιρία σε γονείς που επιθυμούν να περάσουν δημιουργικό χρόνο με τα παιδιά τους στα μουσεία της πόλης, όχι μόνο τα μεγάλα και γνωστά, να ακολουθήσουν τις Πυγολαμπίδες σε αυτή την εξερεύνηση. Η συμμετοχή ήταν και είναι μεγάλη, η συνεργασία μας ήταν άψογη και η εμπειρία πολύ ευχάριστη για όλους.

Π.: Σας ευχαριστούμε

Εύη Παπαβέργου: Ευχαριστώ